

Beleid winkelopenstelling op zon- en feestdagen

Toelichting op artikel 10 van de Winkeltijdenverordening gemeente Groenlo 2005

In deze toelichting wordt uitgewerkt hoe de toerismebepaling uit de winkeltijdenverordening, artikel 10, wordt toegepast. Deze bepaling maakt het mogelijk dat winkels gelegen in een plaats of gebied met een toeristische aantrekkingskracht binnen de gemeente Oost Gelre op meer dan 12 zon- en feestdagen geopend mogen zijn.

Wettelijke grondslag

In artikel 3, derde lid, onder a van de Winkeltijdenwet is het volgende bepaald:

De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in het eerste lid bedoelde verboden of aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om in de gevallen, in die verordening aan te wijzen, en met inachtneming van de daarin gestelde regels op een daartoe strekkende aanvraag ontheffing van die verboden te verlenen ten behoeve van:

- a. op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme met een substantiële omvang, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel is gelegen buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of de bevoegdheid om ontheffing te verlenen mogelijk worden gemaakt.

In artikel 10 van de winkeltijdenverordening staat opgenomen dat het college op aanvraag een ontheffing kan verlenen van het verbod om op zon- en feestdagen een winkel geopend te hebben. Er kan alleen gebruik worden gemaakt van deze bevoegdheid als sprake is van toeristische aantrekkingskracht van een bepaald gebied. Op 1 januari 2011 is de Winkeltijdenwet aangescherpt en is bepaald dat sprake moet zijn van substantieel en autonoom toerisme. In deze nota is uitgewerkt welk gebied in onze gemeente als toeristisch is aan te merken en hoe de diverse relevante aspecten zijn afgewogen.

Substantieel en autonoom toerisme

De gemeente is van oordeel dat de toeristische aantrekkingskracht van Groenlo (aantal inwoners per 1-1-2012: 9992) zowel substantieel als autonoom is. Wij baseren ons hierbij op het navolgende, ontleend aan "het inhoudelijk verslag met betrekking tot het project Groenlo Vestingstad fase 2" en aangevuld met recentere cijfers.

Om de omvang van het toerisme in Groenlo te bepalen hebben we het aantal overnachtingen en het aantal dagbezoeken van de laatste jaren in beeld gebracht.

1. Aantal overnachtingen.

Het aantal overnachtingen op recreatiepark Marveld toont aan dat het aantal toeristen dat Groenlo jaarlijks bezoekt structureel hoog is, met een uitschieter in 2009. Hier bovenop komen nog de overnachtingen van de andere accommodaties rond Groenlo. Als deze aantallen afgezet worden tegen het aantal toeristen dat de Achterhoek bezoekt blijkt dat ongeveer 20% overnacht in Groenlo.

	2007	2008	2009	2010	2011
Aantal overnachtingen Marveld Recreatie	317.134	398.345	469.864	382.275	372.173

2. Aantal dagbezoeken

Het aantal dagbezoeken is niet exact gemonitord. Wel kan er een scheiding gemaakt worden tussen twee soorten dagbezoeken: regulier bezoek en bezoek tijdens evenementen.

- Regulier bezoek

Sinds april 2008 rijdt de Groenlo Vestingstad Express. De trein rijdt vanaf Marveld Recreatie een route rondom en door Groenlo. Het gebruik van deze trein toont aan dat vele (dag)toeristen hiervan gebruik

maken. Een mogelijke verklaring voor de lichte daling de laatste jaren is dat de meeste toeristen op Marveld vaste gasten zijn die niet elk jaar gebruik maken van de Vestingstad Express.

	2008	2009	2010	2011
Aantal passagiers Groenlo Vestingstad Express	7.000	6.668	5.690	5.648

- Bezoek tijdens evenementen

In Groenlo vinden vele evenementen plaats. De evenementen stimuleren het aantal dagbezoeken van toeristen aan Groenlo. Voor een aantal evenementen is het aantal bezoekers in kaart gebracht. Ook is het aantal bezoekers voor het stadsmuseum in beeld gebracht. Met name de evenementen trekken een groot aantal dagbezoekers.

Toeristische trekker	Bezoekersaantallen
Slag om Grolle	
2005	10.000
2008	30.000
2010	30.000
Vestingdagen	
2009	4.000
2010	13.500
2011	10.000
Stadsmuseum	
2007	2.526
2008	2.157
2009	2.305
2010	1.866
2011	2.215

Belangenafweging

In deze nota wegen wij de volgende belangen af:

1. De aantrekkingskracht van het gebied moet los staan van de verkoopactiviteiten die door een eventuele ontheffing wordt gerealiseerd;
2. De belangen van de lokale economische bedrijvigheid en de werkgelegenheid;
3. De zondagsrust;
4. De leefbaarheid;
5. De veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

Ad 1

Groenlo is te kenschetsen als toeristisch. De oude Vestingstad heeft een historische binnenstad omsloten door een gracht. Groenlo heeft binnen alle andere Nederlandse Vestingsteden een sterk onderscheidend vermogen. De verovering van Groenlo in 1627 was van nationaal belang. Om de stad in te nemen werd voor het eerst een volledige insluitingslinie (circumvallatielinie) aangelegd. Wat deze circumvallatielinie om Groenlo uniek maakt is dat deze voor ongeveer 80% intact in de bodem aanwezig is, in agrarisch gebied. De linies rondom andere steden zijn vrijwel volledig vergraven ten behoeve van met name snelwegen en nieuwbouwwijken. Daarmee is de circumvallatielinie om Groenlo het enige monument van deze omvang in de wereld. Dit maakt de insluitingslinie rond Groenlo uniek (Project Groenlo Vestingstad, marktplan, 2004). Het is de bedoeling de insluitingslinie in het landschap zichtbaar te maken. Inmiddels is een aantal fietsroutes uitgezet die toeristen langs de insluitingslinie leidt. Tijdens deze fietsroute krijgt de toerist informatie over de historie van Groenlo. Ook is een deel van de ligging van de linie in het centrum zichtbaar gemaakt door een afwijkende kleur bestrating te gebruiken. Meer info is te vinden op <http://www.circumvallatielinie.nl/>.

De gracht rond de binnenstad van Groenlo wordt in 2012 ook gebruikt door een fluisterboot. Het doel is om de gracht meer te benutten voor toerisme en recreatie en de toeristen die Groenlo bezoeken iets extra's te bieden.

Daarnaast vinden in de gemeente Oost Gelre jaarlijks een groot aantal evenementen plaats, waarvan een aanzienlijk deel in Groenlo. Van kleine lokale tot grote evenementen met hoge bezoekersaantallen. Enkele voorbeelden daarvan zijn het carnaval met 10.000 bezoekers, Dweilorkestendag met 12.000 bezoekers, de Slag om Grolle met 30.000 bezoekers en de Vestingdagen met totaal 15.000 bezoekers verdeeld over 5 dagen. Groenlo beschikt over een groot recreatiepark Marveld dat jaarlijks tussen de 80.000 en 100.000 toeristen trekt. Daarnaast beschikt Groenlo over een unieke stoomhoutzagerij, een stadsmuseum en de Oude Calixtuskerk met een klank- en lichtspel.

Uit bovenstaande blijkt dat terwijl de algemene zondagsopenstelling nu niet geldt, de toeristische aantrekkingskracht van Groenlo wel aanwezig is. Winkelopenstelling op zon- en feestdagen is daardoor ondersteunend aan het aanwezige toeristische aanbod in Groenlo.

Ad 2

Een algehele openstelling van winkels tijdens het toeristisch seizoen, dat is bepaald van 1 mei tot en met 31 oktober, heeft een positief effect op de lokale economische bedrijvigheid en daarmee ook op de werkgelegenheid. Winkeliers krijgen door een zondagsopenstelling mogelijkheden om de benodigde omzet te halen als zij hierin kansen zien. De openstelling zorgt ervoor dat de winkels die open zullen zijn ook zorgen voor arbeidskrachten. Daarom geeft een zondagsopenstelling ook een stimulans aan de lokale werkgelegenheid.

Ad 3

De zondagsrust zal door iedereen individueel worden afgewogen. Een zondagsopenstelling voor alle winkels zal geen invloed hebben op de persoonlijke afweging. Voor zover de zondagsrust bedoeld is om kerkdiensten niet te verstoren wordt winkelopenstelling pas toegestaan als het merendeel van de kerkdiensten is afgelopen. De zondagsopenstelling is vanaf 12.00 uur toegestaan en duurt tot 18.00 uur voor winkels die geen of niet hoofdzakelijk levensmiddelen verkopen. Voor supermarkten geldt een maximum openingstijd tot 20.00 uur. Ook hier geldt natuurlijk dat de winkelier, binnen dit maximum, geheel zelf bepaalt of en zo ja hoelang de winkel is geopend. De zondagsrust geldt natuurlijk ook voor de werknemers. Het is de ondernemer niet toegestaan om medewerkers te verplichten om op zondag te werken. Het uitgangspunt is dat winkelmedewerkers op zondag niet hoeven te werken. Dit is vastgelegd in de Arbeidstijdenwet (artikel 5.6).

Wij gaan ervan uit dat winkelopenstelling op zich niet leidt tot geluidsoverlast. Bevoorrading van winkels op zondag is beperkt door het Activiteitenbesluit. De hierin opgenomen geluidsbepalingen zijn maatgevend. Aangezien dit onderwerp geregeld is is een beperkende bepaling niet noodzakelijk. Voor evenementen blijven uiteraard geluidsbepalingen van kracht zoals opgenomen in het evenementenbeleid.

Ad 4

Een algemene definitie van leefbaarheid luidt als volgt: "geschikt om erin of ermee te kunnen leven" (van Dale, 1997). Het instellen van zondagsopenstelling in Groenlo zal niet lijden tot aantasting van de leefbaarheid. Groenlo blijft bijzonder geschikt om in te leven. De leefbaarheid kan juist vergroot worden doordat de voorzieningen 7 dagen per week bereikbaar zijn.

Ad 5

Uit ervaringen met de openstelling van 2 supermarkten de afgelopen 3 jaar als ook met de jaarlijks gehouden koopzondagen blijkt dat de openstelling op zondagen niet heeft geleid tot overlast. Het is niet te verwachten dat een algehele openstelling van winkels op zon- en feestdagen tot andere vormen van overlast zou leiden dan op andere dagen van de week.

Uitwerking

Uit de systematiek van de winkeltijdenverordening volgt dat elke ondernemer die tussen 1 mei en 31 oktober op zon- en feestdagen open wil individueel een aanvraag om ontheffing bij het college moet indienen. Winkeliers zijn daarom gevraagd om bij het college bekend te maken of zij belangstelling hebben voor een openstelling op zon- en feestdagen.

Inwerkingtreding

Het beleid treedt inwerking een dag na publicatie in de huis-aan-huisbladen.

Conclusie

Gelet op bovenstaande zijn wij van mening dat aanwijzing van Groenlo voldoet aan de geldende eisen van artikel 3 van de Winkeltijdenwet. Dit betekent dat de winkels gedurende 1 mei tot en met 31 oktober op zon- en feestdagen tussen 12.00 en 18.00 uur geopend mogen zijn. Voor levensmiddelenzaken geldt een openstelling tussen 12.00 uur en 20.00 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 26 juni 2012

De raad van de gemeente Oost Gelre,
de raadsgriffier, de voorzitter,

dhr. J. Vinke

mr. drs. H.W.M. Heijman